

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) HISTORY EXAMINATION: DECEMBER - 2022 FIRST SEMESTER

**Subject: Interdisciplinary Approach to Social Sciences - With reference to concept of Swarajya
(ID-101)**

Date: 21/12/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. Interdisciplinary studies benefit to .....
  - a) Teachers
  - b) Students
  - c) Researchers
  - d) All of the above
2. .... subject comes under Natural Science.
  - a) Chemistry
  - b) Biology
  - c) Physics
  - d) All of the above
3. Interdisciplinary is defined by ..... 'involving two or more academic, scientific or artistic discipline'.
  - a) Merriam & Webster
  - b) Ranke
  - c) Karl Marx
  - d) None of the above
4. "Swarajya is my birthright and I Shall have it" proclaimed by .....
  - a) Mahatma Gandhi
  - b) Lokmanya Tilak
  - c) Mahatma Phule
  - d) None of the above
5. .... are the types of social research.
  - a) Qualitative research
  - b) Quantitative research
  - c) Both (A) and (B)
  - d) None of the above

Q. 2. Answer in two to four sentences (Any 5) (10)

- 1) Define the Meaning of Interdisciplinary Study.
- 2) Write history relation with Economics.
- 3) What is Social Research?
- 4) What is Multidisciplinary?
- 5) Define the concept of Swarajya.
- 6) Write fourfold programme of Lokmanya Tilak.
- 7) What are the problems of Interdisciplinary Studies?

Q. 3. Write short notes on (Any 3) (15)

- 1) Benefits of Interdisciplinary study
- 2) Interdisciplinary approach in Higher Education
- 3) Nature of Social Research
- 4) Geeta Rahasya
- 5) Swarajya and Media

Q. 4. Attempt any two of the following. (30)

- 1) Explain the difference between Disciplines and Interdisciplinary Studies.
- 2) Explain Interdisciplinary relationship with other disciplines.
- 3) Explain role of Lokmanya Tilak in Indian National Movement.
- 4) Explain Lokmanya Tilak's concept of Swarajya with special reference to Economic policies.

मराठी रुपांतर
आंतरविद्याशाखीय दृष्टिकोन विशेष संदर्भ 'स्वराज्य' (ID-101)

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)
१. आंतरविद्याशाखीय अभ्यासाचे फायदे ..... यांना होतात.
- अ) शिक्षक
क) संशोधक
- ब) विद्यार्थी
ड) वरीलपैकी सर्व
२. .... शास्त्रे नैसर्गिक शास्त्रे आहेत.
- अ) केमेस्ट्री
क) फिजिक्स
- ब) बायोलॉजी
ड) वरीलपैकी सर्व
३. दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त ज्ञानशाखांचा घडणारा मिलाप किंवा संयोग अशी व्याख्या आंतरविद्याशाखेची ..... यांनी केली.
- अ) मरियम आणि वेबस्टर
क) कार्ल मार्क्स
- ब) रांके
ड) वरीलपैकी कोणीही नाही
४. 'स्वराज्य हा माझा जन्मसिद्ध हक्क आहे आणि मी तो मिळवणारच' अशी ..... यांनी घोषणा केली.
- अ) महात्मा गांधी
क) महात्मा फुले
- ब) लोकमान्य टिळक
ड) वरीलपैकी कोणीही नाही
५. सामाजिक संशोधनाचे प्रकार ..... आहे.
- अ) गुणात्मक संबंधित संशोधन
क) दोन्ही (अ) आणि (ब)
- ब) संख्यात्मक संशोधन
ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- प्र. २. दोन ते चार वाक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही पाच) (१०)
- १) आंतरविद्याशाखीय ही संकल्पना विशद करा.
२) इतिहास व अर्थशास्त्र यांच्यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
३) सामाजिक संशोधन म्हणजे काय?
४) बहुविद्याशाखीयता म्हणजे काय?
५) 'स्वराज्य' संकल्पना स्पष्ट करा.
६) लोकमान्य टिळकांच्या चतूःसूत्री स्पष्ट करा.
७) आंतरविद्याशाखांच्या समस्या स्पष्ट करा.
- प्र. ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही ३) (१५)
- १) आंतरविद्याशाखीय अभ्यासाचे फायदे
२) उच्च शिक्षणातील आंतरविद्याशाखीय अभ्यास
३) सामाजिक संशोधनाचे स्वरूप
४) गीता रहस्य
५) स्वराज्य आणि प्रसार माध्यम
- प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)
- १) आंतरविद्याशाखा व इतर विद्याशाखांचे असणारे विविध भेद स्पष्ट करा.
२) आंतरविद्याशाखेचा विविध विद्याशाखांशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
३) भारतीय राष्ट्रीय चळवळीमध्ये लोकमान्य टिळकांचे योगदान स्पष्ट करा.
४) लोकमान्य टिळकांच्या स्वराज्य संकल्पनांची आर्थिक बाजू स्पष्ट करा.